Enerjisa Dağıtım Yatırımları Projesi

Teknik Olmayan Özet

Ağustos 2026

Genele Açık

İÇİNDEKİLER

			Sayfa
ŞEKİLLER LİSTESİ			**2**
KISALTMALAR VE AKRONİMLER			**3**
1	**GENEL BAKIŞ**		**4**
2	**PROJE TANIMI**		**5**
3	**ARKAPLAN**		**6**
	3.1	PROJENİN GEREKÇESİ	6
	3.2	UYGULANABİLİR STANDARTLAR	6
	3.3	PROJE MEVCUT DURUM KOŞULLARI	6
		3.3.1 ÇEVRESEL MEVCUT DURUM	6
		3.3.2 BİYOÇEŞİTLİLİK MEVCUT DURUMU	7
		3.3.3 SOSYAL MEVCUT DURUM	8
	3.4	EBRD KATEGORİLENDİRMESİ	9
4	**SÜREÇ**		**10**
5	**ÇEVRESEL VE SOSYAL FAYDALAR VE ETKİLERİN ÖZETİ**		**11**
6	**ÇEVRESEL VE SOSYAL EYLEM PLANININ ÖZETİ**		**16**
7	**İLETİŞİM**		**19**

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 2.1: Proje Alanları 5

KISALTMALAR VE AKRONİMLER

ACM	Asbest İçeren Malzemeler
AOI	Etki Alanı
AYEDAŞ	İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş.
Başkent EDAŞ	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.
EBRD	Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası
EÇBS	Entegre Çevre Bilgi Sistemi
ES	Çevresel ve Sosyal
ESAP	Çevresel ve Sosyal Eylem Planı
ESDD	Çevresel ve Sosyal Durum Tespiti
ESG	Çevresel, Sosyal ve Yönetişim
ESP	Çevresel ve Sosyal Politika
ESR	Çevresel ve Sosyal Gereklilikler
EU	Avrupa Birliği
GBVH	Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz
GHG	Sera Gazları
KPI	Anahtar Performans Göstergesi
LESA	Kredi Verenlerin Çevresel ve Sosyal Danışmanı
MoTAT	Mobil Atık Takip Sistemi
SDS	Güvenlik Bilgi Formu
TEDAŞ	Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.
Toroslar EDAS	Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
TSRS	Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları

1 GENEL BAKIŞ

Bu Teknik Olmayan Özet (NTS), Projeyi, Projenin başlıca çevresel ve sosyal faydalarını ve risklerini ve bu riskleri yönetmek için alınacak önlemleri açıklamaktadır. Teknik çevresel ve sosyal değerlendirme terminolojisine aşina olmayan okuyucular için hazırlanmıştır.

2 PROJE TANIMI

Enerjisa Enerji A.Ş. (“Enerjisa” veya “Şirket”), Türkiye’de elektrik dağıtımı, perakende satış, e-mobilite ve müşteri çözümleri alanlarında faaliyet gösteren bir şirkettir. Enerjisa; Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş. (Başkent EDAŞ), İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş. (AYEDAŞ) ve Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş. (Toroslar EDAŞ) bölgelerinde üç elektrik dağıtım ve perakende satış şirketine sahiptir ve bunları işletmektedir. Proje bileşenlerinin uygulanması esas olarak Enerjisa Enerji Elektrik Dağıtım Şirketleri tarafından yürütülecektir.

Enerjisa, elektrik dağıtım yatırım programı kapsamında yeni dağıtım tesisleri inşa edecek, şebeke kapasitesini artıracak, mevcut varlıkların bakım ve onarımını yapacak, bağlantı başvurularını işleyecek, tüketicileri şebekeye bağlayacak, sayaç okuma faaliyetlerini yürütecek, sokak aydınlatma çalışmalarını gerçekleştirecek, sayaç değişimi ve kalibrasyonu yapacak, teknik ve teknik olmayan kayıpları azaltacak, elektrik arızalarını ve kesintilerini düşürecek ve elektrik arzının sürekliliğini destekleyecektir.

Projenin Etki Alanı (AOI), Enerjisa Enerji’nin elektrik dağıtım ve yatırım faaliyetlerinin tüm operasyonel alanını kapsamakta olup Türkiye’de üç ana bölgeden geçmektedir:

- ✓ Başkent Bölgesi: Dağıtım hizmetleri, Türkiye’nin başkenti Ankara ile Zonguldak, Kastamonu, Kırıkkale, Karabük, Bartın ve Çankırı illerini kapsayan Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş. (Başkent EDAŞ) tarafından sağlanmaktadır.
- ✓ Ayedaş Bölgesi: Bu bölge, İstanbul’un Anadolu Yakası’ndaki ilçeleri kapsamaktadır. Dağıtım hizmetleri Enerjisa Enerji’nin bağlı ortaklığı olan İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş. (AYEDAŞ) tarafından sağlanmaktadır;
- ✓ Toroslar Bölgesi: Bu bölge Adana, Gaziantep, Mersin, Hatay, Osmaniye ve Kilis illerini kapsamaktadır. Toroslar bölgesindeki dağıtım hizmetleri Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş. (Toroslar EDAŞ) tarafından sağlanmaktadır.

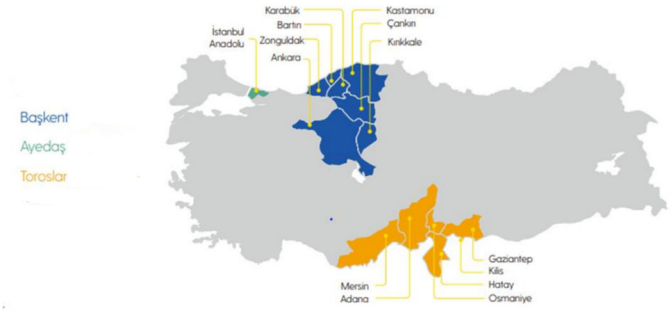

Şekil 2.1: Proje Alanları

Genel olarak, Projenin Etki Alanı Türkiye genelinde on dört ili kapsamakta olup elektrik dağıtım altyapısının mevcut olduğu ve planlanan yeniden yapılandırma, modernizasyon ve bakım çalışmalarının uygulanacağı kentsel, kent çevresi ve kırsal alanları içermektedir.

3 ARKAPLAN

3.1 PROJENİN GEREKÇESİ

Enerjisa Enerji A.Ş. (“Enerjisa” veya “Şirket”), Türkiye elektrik sektöründe elektrik dağıtımı, perakende satış ve müşteri çözümleri alanlarında faaliyet gösteren önde gelen bir şirkettir. Şebeke, üç dağıtım bölgesindeki on dört ilde 22,3 milyon nüfusa ve 11 milyon müşteriye hizmet veren 10.671 çalışandan oluşmaktadır. Enerjisa, Türkiye’de düzenlemeye tabi sektördeki en büyük elektrik dağıtım ve perakende satış şirketidir; Ankara, İstanbul’un yoğun nüfuslu Anadolu Yakası ile Adana, Gaziantep ve Mersin gibi önemli ticari ve sanayi şehirlerini kapsayan çeşitli bölgelerde faaliyet göstermektedir.

Önerilen Projenin uygulanması, Şirketin Türkiye’de lisanslı dağıtım bölgelerinde elektrik dağıtım altyapısının genişletilmesi, iyileştirilmesi ve modernizasyonuna ilişkin 2026-2027 sermaye harcaması programını (“Proje”) destekleyecektir.

Proje, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası’nın (EBRD) Çevresel ve Sosyal Politikası (ESP) (2024) uyarınca “B” kategorisinde değerlendirilmiştir. Bunun nedeni, Proje ve mevcut operasyonlarla ilişkili potansiyel çevresel ve sosyal etkilerin sınırlı olarak değerlendirilmesi ve Çevresel ve Sosyal Eylem Planı’nın (ESAP) uygulanması yoluyla kolaylıkla ele alınıp yönetilebilir nitelikte olmasıdır.

3.2 UYGULANABİLİR STANDARTLAR

Proje, aşağıdaki Çevresel ve Sosyal (Ç&S) standartlar ve kılavuzlar doğrultusunda uygulanmaktadır:

- ✓ Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmeleri ile ilgili olanlar dâhil olmak üzere, uygulanabilir yerel, ulusal ve bölgesel mevzuat gereklilikleri ve sektörel düzenlemeler;
- ✓ 2019 tarihli Çevresel ve Sosyal Politikanın yerine geçen EBRD Çevresel ve Sosyal Politikası 2024 (ESP);
- ✓ 1 Ocak 2025 itibarıyla yürürlüğe giren EBRD Çevresel ve Sosyal Gereklilikleri (ESR’ler);
- ✓ İlgili Avrupa Birliği (AB) gereklilikleri (AB Çevresel Etki Değerlendirmesi Direktifi ve Endüstriyel Emisyonlar Direktifi dâhil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere);
- ✓ Sektöre ve Müşteriye uygun, sektör tarafından kabul görmüş standartlar gibi iyi uluslararası uygulamalar; ve
- ✓ Ulusal mevzuata aktarılmış çevresel ve sosyal konularla ilgili uluslararası sözleşmeler ve protokoller.

3.3 PROJE MEVCUT DURUM KOŞULLARI

3.3.1 ÇEVRESEL MEVCUT DURUM

Proje, Enerjisa’nın mevcut çevre yönetim sistemi üzerine inşa edilmektedir. Bu sistem; iklim emisyonları, enerji kullanımı, atık yönetimi, tehlikeli maddeler, asbest kontrolü ve sınırlı su kullanımı konularını kapsamaktadır.

Enerjisa; kendi operasyonlarından, satın alınan elektrikten ve daha geniş kapsamlı iş faaliyetlerinden kaynaklanan sera gazı (GHG) emisyonlarını ölçmektedir. Emisyonların büyük kısmı müşterilere satılan elektrikten kaynaklanmaktadır. Şirketin iklim planları; kendi operasyonlarından kaynaklanan emisyonların azaltılmasına, enerji verimliliğinin artırılmasına, yenilenebilir enerji kullanımının artırılmasına, şebekenin modernizasyonuna ve elektrik ekipmanlarında kullanılan zararlı gaz kaçaklarının azaltılmasına odaklanmaktadır.

Enerjisa ayrıca ofislerinde sertifikalı yenilenebilir elektrik kullanmakta ve enerji kullanımını izlemek, kayıpları azaltmak ve şebeke güvenilirliğini iyileştirmek amacıyla dijital sistemler uygulamaktadır. Bu faaliyetler genel olarak iyi uluslararası uygulamaları desteklemektedir. Bununla birlikte, finanse edilen yatırım programı bakımından

Enerjisa'nın Banka'ya sunulan yıllık çevresel ve sosyal raporların her raporlama döneminde bağlı ortaklık düzeyinde kaynak ve enerji verimliliği hedefleri ile gerçekleşmelerini, ek girişimleri, eğitimleri ve benzeri faaliyetleri açık KPI'larla içermesini sağlaması gerekmektedir.

İklimle ilişkili çevresel riskler, Enerjisa'nın 2025 Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS) uyumlu Sürdürülebilirlik Raporu aracılığıyla tanımlanmaktadır. Rapor; aşırı hava olayları, yoğun kar yağışı, kuvvetli rüzgârlar, seller, su taşkınları ve kuraklıklar dâhil olmak üzere elektrik dağıtım varlıklarıyla ilgili fiziksel iklim tehlikelerini belirlemektedir. Raporda, bu tehlikelerin altyapı bütünlüğü, hizmet sürekliliği, saha müdahaleleri ve müşteri arzı üzerindeki potansiyel etkileri açıklanmakta; altyapının güçlendirilmesi, şebeke modernizasyonu, yeraltı kablolaması, trafo merkezlerinde sel koruması, mobil jeneratör kapasitesi, acil durum müdahale düzenlemeleri, sigorta ve iş sürekliliği önlemleri gibi dayanıklılık tedbirleri tanımlanmaktadır. Bununla birlikte, sahaya özgü iklim tehlikeleri, maruziyet ve kırılganlığın finanse edilen yatırımlar için sistematik olarak tarandığını ve tasarım, inşaat planlaması, acil durum hazırlığı, yüklenici yönetimi ve operasyonel kontrollere dönüştürüldüğünü göstermek için ilave kanıtlara ihtiyaç bulunmaktadır.

Atık ve tehlikeli madde yönetimi; tehlikeli ve tehlikesiz atık akışları için atıkların azaltılması, ayrıştırılması, toplanması, geçici depolanması, taşınması, geri dönüşümü ve nihai bertarafını kapsayan iç prosedürlerle yönetilmektedir. Proje ile ilişkili tipik atık akışları hurda metaller, kablolar, elektrikli ekipmanlar, yağlar, kontamine malzemeler, kimyasal kalıntılar ve ilgili olduğu durumlarda kullanım ömrünü tamamlamış güneş enerjisi bileşenlerini içermektedir. Atık izlenebilirliği, Entegre Çevre Bilgi Sistemi (EÇBS) ve Mobil Atık Takip Sistemi (MoTAT) dâhil olmak üzere ulusal dijital sistemlerle desteklenmektedir. Tehlikeli atıkların ayrıştırılması, etiketlenmesi, ikincil sızdırmazlıkla depolanması ve lisanslı yüklenicilere aktarılması gerekmektedir. Kimyasal madde kullanımı ve döküntü önleme prosedürleri; Güvenlik Bilgi Formlarına (SDS) uyumu, uygun depolama ve etiketlemeyi, döküntü kitlerini, kontamine yüzey akışının kontrol altına alınmasını ve temizlik kalıntılarının tehlikeli atık olarak yönetilmesini gerektirmektedir. Bu düzenlemeler kirliliğin önlenmesi için sağlam bir temel oluşturmaktadır; ancak Proje düzeyinde atık KPI'ları, geri dönüşüm/yeniden kullanım hedefleri, yüklenici uygulama kanıtları ve sahaya özgü kontrollerin güçlendirilmesi gerekmektedir.

Asbest içeren malzemeler (ACM'ler), Enerjisa tarafından kullanılan bazı bina ve operasyonel yapıların, ACM'lerin yaygın olarak kullanıldığı bir dönemde Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) tarafından inşa edilmiş olması nedeniyle ilgili bir eski çevresel ve iş sağlığı riski oluşturmaktadır. İncelenen kanıtlar, 2025 yılında çeşitli Başkent sahalarında ACM söküm çalışmalarının nitelikli personel tarafından kontrollü yöntemlerle gerçekleştirildiğini göstermektedir. Bildirilen havadaki lif konsantrasyonları geçerli düzenleyici eşik değerlerin altında kalmış; sökülen ACM'ler paketlenmiş, etiketlenmiş ve MoTAT aracılığıyla bertaraf edilmiştir. Bu durum, belirli söküm çalışmalarının uygun şekilde kontrol edildiğini göstermektedir. Bununla birlikte, Enerjisa'nın inşaat ve işletme aşamaları boyunca tespit, etiketleme, durum izleme, yüklenici kontrolleri, söküm çalışmaları ve bertarafı kapsayan resmi ve sürekli bir asbest yönetim planı sürdürmesi gerekmektedir.

Proje ile ilişkili su kullanımının esas olarak ofislerde ve çalışan tesislerinde evsel tüketimle sınırlı olması beklenmektedir. Önemli bir su çekimi veya proses suyu talebi belirlenmemiştir; incelenen bilgiler temelinde yüzey suyu veya yeraltı suyu kalitesi üzerinde önemli deşarj noktaları veya etkiler beklenmemektedir. Genel olarak çevresel mevcut durum koşulları suyla ilişkili risklerin sınırlı olduğunu göstermektedir; ancak ilgili sahalar için nicel su kullanım verileri, uygulanabilir olduğu durumlarda izin durumu ile atık su ve yağmur suyu yönetim düzenlemeleri dokümante edilmelidir.

Genel olarak Enerjisa makul düzeyde kurumsal çevresel mevcut durum ve yönetim çerçevesi oluşturmuştur. Başlıca çevresel eksiklik, kurumsal sistemlerin finanse edilen yatırım programı için Proje'ye özgü tarama, izleme ve raporlamaya dönüştürülmesi ihtiyacıdır. Bu kapsam; elektrik dağıtım faaliyetleri için sera gazı (GHG) emisyonlarını, sahaya özgü iklim riski taramasını, bağlı ortaklık düzeyinde kaynak ve enerji verimliliği hedefleri ile gerçekleşmelerini ve ek girişimler, eğitimler vb. faaliyetleri, atık ve su yönetimini, ayrıca atık, tehlikeli maddeler, asbest, döküntü önleme ve kirlilik kontrol gerekliliklerinin bağlı ortaklıklar, sahalar ve yükleniciler genelinde tutarlı şekilde uygulandığını gösteren kanıtları içermelidir.

3.3.2 BİYOÇEŞİTLİLİK MEVCUT DURUMU

Enerjisa Dağıtım'ın üç dağıtım şirketi (Başkent, Toroslar ve Ayedaş) aracılığıyla elektrik dağıtım ve bakım hizmetleri sağladığı coğrafi bölge; çok çeşitli habitatları, korunan alanları ve uluslararası düzeyde tanınan biyoçeşitlilik değeri taşıyan alanları kapsamaktadır.

Elektrik dağıtım şebekesi; ormanlar, çayırlar, tarım alanları, sulak alanlar, akarsular, baraj gölleri/rezervuarlar ve ekolojik koridorlar dâhil olmak üzere kentsel, yarı doğal ve doğal çevrelerin bir karışımı üzerinde faaliyet göstermektedir. Bu alanlar; özellikle kuşlar, memeliler, yarasalar ve diğer fauna grupları olmak üzere, bazıları altyapı faaliyetlerine karşı hassas olabilecek çeşitli yaban hayatı türlerini desteklemektedir. Dağıtım şebekesi; proje

faaliyetlerine karşı hassas olabilecek sulak alanlar, korunan peyzajlar ve yaban hayatı koruma sahaları dâhil olmak üzere korunan alanlarla kısmen çakışmakta veya bu alanların yakınında yer almaktadır.

3.3.3 SOSYAL MEVCUT DURUM

Proje; hanehalkları, işletmeler ve kamu hizmetlerini desteklemek için güvenilir elektrik altyapısına bağlı olan yerleşik ve ekonomik olarak aktif hizmet alanları içinde yer almaktadır. Proje alanındaki arazi kullanımı konut, ticari, sanayi ve tarımsal faaliyetleri içermektedir. Tarım, birçok kırsal alanda önemli bir gelir kaynağı olmaya devam etmekte olup inşaat ve bakım çalışmalarının yürütüldüğü dönemlerde geçici kesintilerden etkilenebilir. Proje faaliyetleri genellikle küçük ölçekli olup mevcut gelişmiş alanlar, altyapı koridorları, ulaşım koridorları ve tarım arazileri boyunca dağınık şekilde yürütülecektir. Bu nedenle önemli nüfus hareketi, işçi akını veya fiziksel yerinden edilme beklenmemektedir.

Başlıca paydaşlar; yerel halk, elektrik tüketicileri, arazi sahipleri, arazi kullanıcıları, yerel makamlar, çalışanlar, yükleniciler ve inşaat/bakım faaliyetlerinden veya arazi ediniminden etkilenebilecek kırılgan hanelerdir. Sosyal etkilerin geçici ve yerel nitelikte olması; esas olarak inşaat çalışmaları, geçici erişim kısıtları ve yeni altyapı için arazi ihtiyaçlarıyla ilişkili olması beklenmektedir.

2025 yılında Enerjisa, raporlama dönemi boyunca 9.331 erkek ve 1.340 kadın olmak üzere toplam 10.671 doğrudan çalışan istihdam etmiştir. Yıl içinde 1.200 çalışan Şirkete katılmış, 245 çalışan ise Şirketten ayrılmıştır. Çalışanların neredeyse tamamı Türk vatandaşıdır ve tamamının yerel çalışan olduğu bildirilmiştir. Mevsimlik doğrudan çalışan istihdam edilmemiştir. Şirket sendikalı bir ortamda faaliyet göstermekte olup enerji, su ve gaz işçileri sendikası ile Şubat 2026'ya kadar geçerli bir toplu iş sözleşmesi bulunmaktadır. Şirket 146 sendika temsilcisi bulunduğunu bildirmiştir.

Proje için arazi ihtiyaçları genel olarak trafo merkezleri, trafolar, elektrik direkleri, havai hatlar ve ilgili altyapıyla ilişkilidir. Yatırımın konumuna ve türüne bağlı olarak arazi erişimi; küçük alanların kalıcı olarak edinilmesini, geçiş haklarını, geçici erişim düzenlemelerini veya kamu arazisinin kullanımını içerebilir. Arazi edinimi Türk mevzuatına uygun olarak yürütülmekte ve mümkün olan her durumda özel mülkiyet, konutlar ve çevresel açıdan hassas alanlar üzerindeki etkileri önleyecek veya en aza indirecek şekilde planlanmaktadır. Kentsel alanlarda arazi ihtiyaçları çoğunlukla kamu arazileri üzerinden karşılanırken, kırsal bölgelerde arazi edinimi daha yaygındır. Altyapı ayak izleri genel olarak küçük olduğundan geçim kaynakları üzerindeki etkiler genellikle sınırlıdır ve geçiş hakları tesis edildikten sonra tarımsal faaliyetler çoğu zaman devam edebilmektedir. Uygun olduğu durumlarda etkilenen arazi, ürün ve ağaçlar için tazminat sağlanmaktadır.

Enerjisa, arazi edinimi faaliyetleri için prosedürler, sorumluluklar ve yönetim sistemleri oluşturmuştur. Özel birimler planlama, uygulama ve hukuki süreçleri desteklemekte; kamu kurumlarıyla koordinasyon ise gerekli olduğu durumlarda arazi edinimini kolaylaştırmaktadır. Şirket ayrıca arazi edinimi faaliyetleriyle ilişkili potansiyel hukuki, operasyonel, finansal ve itibari riskleri belirleyen ve yöneten yapılandırılmış bir risk yönetimi yaklaşımı geliştirmiştir.

Proje alanı, Türkiye'nin uzun tarihini ve kültürel çeşitliliğini yansıtan çok sayıda arkeolojik, tarihi ve kültürel miras kaynağı içermektedir. Bunlar arkeolojik sahaları, tarihi yapıları, koruma alanlarını ve diğer korunan kültürel varlıkları kapsamaktadır. Ankara ve Çankırı'daki arkeolojik sahalar, Safranbolu tarihi kenti, Adana'daki tarihi demiryolu yapıları ve İstanbul Adalar'daki korunan miras alanları dâhil olmak üzere bazı yatırım alanları içinde veya yakınında bilinen miras konumları tespit edilmiştir. İnşaat faaliyetleri kazı çalışmalarını içerebileceğinden, daha önce bilinmeyen arkeolojik kalıntıların keşfedilmesi olasılığı da bulunmaktadır. Bu nedenle kültürel miras hassasiyeti münferit konumlar arasında farklılık göstermektedir. Daha geniş alan ayrıca mezarlıklar, türbeler, kutsal ağaçlar ve geleneksel topluluk kullanım alanları gibi kültürel veya toplumsal öneme sahip yerleri de içerebilir.

Paydaş katılımı, Şirketin paydaş katılım süreci aracılığıyla yürütülmekte olup kamu makamları, yerel topluluklar, arazi sahipleri, müşteriler, çalışanlar, yükleniciler ve diğer ilgili taraflarla istişare, bilgi paylaşımı ve sürekli iletişimi içermektedir. Çevresel, sosyal ve yönetişim performansına ilişkin bilgiler şirket raporları, politikaları, internet siteleri ve diğer iletişim kanalları aracılığıyla kamuya açık olarak sunulmaktadır. Raporlama döneminde yürütülen katılım faaliyetleri; şebeke yatırımları, bakım çalışmaları, müşteri hizmetleri, enerji verimliliği ve toplumsal girişimleri kapsamıştır. Enerjisa ayrıca üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarıyla ortaklıklar yoluyla eğitim, gençlik gelişimi, toplumsal cinsiyet eşitliği, beceri geliştirme ve diğer toplum programlarını desteklemektedir.

Genel olarak Proje ile ilişkili sosyal risklerin sınırlı, yerel nitelikte ve büyük ölçekli yeniden yerleşim veya geçim kaybından ziyade esas olarak inşaat faaliyetleri ve arazi edinimiyle ilişkili olması beklenmektedir.

3.4 EBRD KATEGORİLENDİRMESİ

EBRD Çevresel ve Sosyal Politikası kapsamında projeler, çevresel ve sosyal (Ç&S) kriterlere göre A, B, C veya FI olarak kategorize edilebilmektedir. Bu kapsamda, Türkiye'de Toroslar Bölgesi (Mersin, Adana, Osmaniye, Hatay, Gaziantep ve Kilis), Başkent Bölgesi (Ankara, Bartın, Çankırı, Karabük, Kastamonu, Kırıkkale, Zonguldak) ve İstanbul Anadolu Yakası'nda yürütülmesi önerilen yatırım programı, EBRD Kategori B projesi olarak değerlendirilmektedir. Bu kategori, Projenin genellikle sahaya özgü olan, kolaylıkla belirlenebilen ve azaltıcı önlemler yoluyla ele alınabilen olumsuz çevresel ve sosyal etkilere yol açma potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir.

4 SÜREÇ

Enerjisa Dağıtım Yatırımları Projesi için, Enerjisa'nın Türkiye'deki lisanslı dağıtım bölgelerinde elektrik dağıtım altyapısının genişletilmesi, iyileştirilmesi ve modernizasyonuna yönelik 2026–2027 sermaye harcaması programının çevresel ve sosyal performansını değerlendirmek amacıyla bir Çevresel ve Sosyal Durum Tespiti (ESDD) süreci yürütülmüştür.

ESDD, EBRD adına Kredi Verenlerin Çevresel ve Sosyal Danışmanı (LESA) olarak RINA Consulting S.p.A. tarafından gerçekleştirilmiştir. Süreç; Enerjisa tarafından 19 Haziran 2026 tarihine kadar sağlanan çevresel ve sosyal dokümantasyonun incelenmesini, 2025 Entegre Faaliyet Raporu'nun gözden geçirilmesini, 10 Haziran 2026 tarihine kadar güncellenmiş Soru-Cevap takip listesinin kullanılmasını ve 8 Haziran 2026 haftasında İstanbul, Karabük ve Kastamonu'daki ziyaretler ve toplantılar dâhil olmak üzere saha ziyareti faaliyetlerini kapsamıştır.

Değerlendirme; Projenin kategorilendirilmesini, uygulanabilir çevresel ve sosyal standartları, çevresel ve sosyal mevcut durum koşullarını, çevresel ve sosyal yönetim sistemlerini, paydaş katılımını, arazi edinimini, işgücü ve çalışma koşullarını, sağlık ve güvenliği, biyoçeşitliliği, kültürel mirası, kaynak verimliliği ve kirliliğin önlenmesini kapsamıştır. Tespit edilen eksiklikler bir Uyum Özeti Tablosu'na aktarılmış ve mevcut Çevresel ve Sosyal Eylem Planı'nda (ESAP) düzeltici eylemlere dönüştürülmüştür. Proje, EBRD Kategori B projesi olarak değerlendirilmiş olup bu, potansiyel çevresel ve sosyal etkilerin sahaya özgü olmasının ve azaltıcı önlemler yoluyla ele alınabilmesinin beklendiği anlamına gelmektedir.

Projenin; sektörel düzenlemeler ve çevresel ve sosyal etki değerlendirmesine ilişkin gereklilikler dâhil olmak üzere uygulanabilir yerel, ulusal ve bölgesel mevzuat gereklilikleri ile ilgili Avrupa Birliği gerekliliklerine uyması gerekmekte ve bu yönde taahhüt verilmektedir. Rapor, Projenin değerlendirildiği standartların bir parçası olarak, AB Çevresel Etki Değerlendirmesi Direktifi ve Endüstriyel Emisyonlar Direktifi dâhil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere uygulanabilir ulusal mevzuatı ve ilgili AB gerekliliklerini özel olarak tanımlamaktadır.

Buna ek olarak Proje, 2024 tarihli EBRD Çevresel ve Sosyal Politikası ve 1 Ocak 2025 itibarıyla yürürlüğe giren EBRD Çevresel ve Sosyal Gereklilikleri ile iyi uluslararası uygulamalar ve ulusal mevzuata aktarılmış ilgili uluslararası sözleşmeler ve protokoller kapsamında değerlendirilmiştir. Bu gerekliliklere karşı eksikliklerin tespit edildiği durumlarda, Projenin uygulanabilir ulusal düzenleyici gerekliliklere, ilgili AB gerekliliklerine ve kredi verenlerin çevresel ve sosyal standartlarına uyumu sağlamasını ve sürdürmesini desteklemek amacıyla ESAP'a düzeltici eylemler dâhil edilmiştir.

Enerjisa; paydaş katılımı, bilgi açıklama ve şikâyet yönetimi için kurumsal prosedürler oluşturmuştur. Paydaş katılım faaliyetleri proje planlama ve uygulama süreçleri boyunca yürütülmekte olup paydaşlar müşteri hizmet merkezleri, çağrı merkezleri, dijital platformlar ve etik bildirim mekanizmaları dâhil olmak üzere birden fazla kanal aracılığıyla soru, endişe veya itirazlarını iletebilmektedir. ESDD, tüm bağlı ortaklıklar ve projeler genelinde projeye özgü Paydaş Katılım Planlarının hazırlanması ve açıklanmasının gösterilmesine ilişkin küçük bir eksiklik tespit etmiş olup bu eksiklik ESAP kapsamında ele alınmaktadır. Arazi ediniminin gerekli olduğu durumlarda, istişare ve bildirim faaliyetleri uygulanabilir yasal gereklilikler ve şirket prosedürleri doğrultusunda TEDAŞ ile koordinasyon içinde yürütülmektedir.

5 ÇEVRESEL VE SOSYAL FAYDALAR VE ETKİLERİN ÖZETİ

Aşağıdaki tablo, Projenin başlıca çevresel ve sosyal faydalarını ve potansiyel olumsuz etkilerini özetlemektedir. Ayrıca insanlar, topluluklar ve çevre üzerindeki etkileri azaltmak için önerilen temel azaltım ve yönetim önlemlerini açıklamaktadır.

ESR 1: Çevresel ve sosyal risklerin ve etkilerin değerlendirilmesi ve yönetimi
Enerjisa; kurumsal politikalar, yönetim sistemleri, çevresel, sosyal ve yönetişim (ESG) yönetişim yapıları, izleme süreçleri ve özel fonksiyonel ekiplerle desteklenen kapsamlı bir çevresel ve sosyal yönetim çerçevesi oluşturmuştur. Önceki durum tespiti incelemelerinden bu yana özellikle sosyal yönetim, insan hakları, paydaş katılımı, arazi edinimi ve tedarik zinciri yönetimi alanlarında önemli ilerleme kaydedilmiştir. Çevresel ve sosyal yönetim süreçleri iş genelinde oluşturulmuş ve uygulanmakta olmakla birlikte, önemlilik düzeyi düşük risklerin dahi ortadan kaldırılması amacıyla Proje düzeyindeki uygulamanın, etki bazlı değerlendirme yaklaşımlarının ve tüm bağlı ortaklıklar, yükleniciler ve daha yüksek riskli tedarikçiler genelinde tutarlı uygulamanın gösteriminin daha da güçlendirilmesi için geliştirme alanları bulunmaktadır. Projenin ESR 1 ile tam uyum sağlaması amacıyla uygun ESAP aksiyonları oluşturulmuştur.
ESR 2: İşgücü ve çalışma koşulları
Proje, Enerjisa'nın elektrik dağıtım operasyonları ve yüklenici işgücü genelinde doğrudan ve dolaylı istihdamı desteklemekte; Türkiye'de elektrik altyapısının bakımı, modernizasyonu ve genişletilmesine katkı sağlamaktadır. Proje çalışanları, Enerjisa'nın yerleşik istihdam sistemlerinden, toplu iş sözleşmesi düzenlemelerinden, çalışan temsil mekanizmalarından, eğitim programlarından, şikâyet kanallarından ve insan hakları, çeşitlilik, fırsat eşitliği ile şiddet ve tacizin önlenmesini kapsayan politikalardan yararlanmaktadır. Enerjisa, EBRD ESR 2 gerekliliklerıyle genel olarak uyumlu bir işgücü ve insan hakları yönetim çerçevesi oluşturmuştur. Bu çerçeve; istihdam koşulları, çalışan hakları, işgücü yönetimi, yüklenici gözetimi, insan hakları, şikâyet yönetimi, çocuk işçiliği ve zorla çalıştırmanın önlenmesi, ayrımcılık ve tacizin önlenmesi ile sorumlu tedarik zinciri yönetimini kapsayan politika ve prosedürleri içermektedir. Bu gereklilikler sözleşmesel yükümlülükler, işgücü denetimleri, yüklenici izleme faaliyetleri, tedarikçi durum tespiti süreçleri ve çalışan eğitim programlarıyla desteklenmektedir. Proje ile ilişkili potansiyel işgücü ve insan hakları riskleri; işgücü yönetimi gerekliliklerinin yükleniciler ve tedarikçiler genelinde tutarlı uygulanmaması, bazı yüklenici çalışan grupları arasında şikâyet ve bildirim mekanizmalarına ilişkin farkındalığın yetersiz olması, tedarik zincirlerinde çocuk işçiliği ve zorla çalıştırma riskleri ve yüklenici yatakhanelerinin kullanıldığı durumlarda çalışan konaklama standartlarına ilişkin olası eksiklikleri içermektedir. Saha görüşmeleri, işgücü hakları, şikâyet mekanizmaları ve Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddet ve Taciz (GBVH) bildirim kanallarına ilişkin farkındalığın teknik ve beyaz yaka yüklenici personeli arasında, bazı mavi yaka destek çalışanlarına kıyasla genel olarak daha güçlü olduğunu göstermiştir. Bu riskleri yönetmek amacıyla Enerjisa; işgücü denetimleri, yüklenici denetimleri, tedarikçi tarama ve izleme programları, çalışan şikâyet mekanizmaları, insan hakları eğitimleri, sorumlu tedarik gereklilikleri ve tedarikçiler ile yükleniciler için sözleşmesel uyum yükümlülükleri uygulamaktadır. Çalışanlar endişelerini birden fazla gizli bildirim kanalı ve şikâyet mekanizması aracılığıyla iletebilmektedir. Enerjisa ayrıca faaliyetleri genelinde toplu pazarlık düzenlemelerini ve çalışan temsilini sürdürmekte; ayrımcılık, şiddet ve tacizi ele almak ve fırsat eşitliği ile kapsayıcılığı desteklemek için çerçeveler oluşturmuştur. Enerjisa, örgütlenme özgürlüğü politikasını oryantasyon ve düzenli çalışan iletişim mekanizmaları aracılığıyla duyurmaya devam edecek; örgütlenme özgürlüğü, toplu pazarlık ve misillemeye ilişkin şikâyetleri işgücü-yönetim ve şikâyet süreçleri kapsamında değerlendirecek ve ele alacaktır. Değerlendirme sırasında çocuk işçiliği, zorla çalıştırma, önemli işgücü hakları ihlalleri veya sistematik işgücü uyumsuzluğuna ilişkin herhangi bir kanıt tespit edilmemiştir. Bununla birlikte, ESAP kapsamında Çocuk İşçiliği ve Zorla Çalıştırmanın Önlenmesi Prosedürü'nün nihai hale getirilmesi ve uygulanması, yüklenici konaklama yönetimi düzenlemelerinin güçlendirilmesi, tüm yüklenici çalışan grupları arasında çalışan şikâyet mekanizması ve GBVH bildirim mekanizmalarına ilişkin farkındalığın artırılması ve tedarik zinciri genelinde işgücü ve insan hakları gerekliliklerinin uygulanması ile doğrulanmasının güçlendirilmesine devam edilmesi dâhil olmak üzere ilave iyileştirmeler planlanmaktadır. Bu önlemler, Proje uygulaması boyunca kredi veren gereklilikleri ve iyi uluslararası sektör uygulamalarıyla sürekli uyumu desteklemeyi amaçlamaktadır.

ESR 3: Kaynak verimliliği ile kirliliğin önlenmesi ve kontrolü
Enerjisa'nın iklim emisyonları, enerji kullanımı ve kaynak verimliliğinin yönetimi ve raporlanmasına yönelik şirket genelinde hâlihazırda bir sistemi bulunmaktadır. Şirket; kendi faaliyetlerinden, satın alınan elektrikten ve müşterilere satılan elektrik dâhil daha geniş iş faaliyetlerinden kaynaklanan emisyonları ölçmektedir. Şirketin raporlanan emisyonlarının büyük bölümü müşterilere satılan elektrikten kaynaklanmaktadır. Enerjisa'nın iklim planları; operasyonlarından kaynaklanan emisyonları azaltmayı, satılan elektriğin iklim etkisini düşürmeyi, şebekeyi modernize etmeyi, yenilenebilir enerji kullanımını artırmayı, depolama ve elektrifikasyonu desteklemeyi ve elektrik ekipmanlarında kullanılan zararlı gazların kaçaklarını azaltmayı hedeflemektedir. Şirket ayrıca sertifikalı enerji ve çevre yönetim sistemlerine sahiptir, ofislerinde yenilenebilir elektrik kullanmakta ve verimliliği artırmak, kayıpları azaltmak ve yenilenebilir enerji kullanımını desteklemek için akıllı sayaçlar ve şebeke izleme sistemleri gibi dijital araçlar uygulamaktadır. Finanse edilen yatırım programının; daha iyi şebeke güvenilirliği, daha düşük elektrik kayıpları, iyileştirilmiş enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji entegrasyonunun desteklenmesi dâhil olmak üzere çevresel faydalar sağlaması beklenmektedir. Bu önlemler genel olarak iyi uluslararası uygulamalarla uyumludur. Bununla birlikte, mevcut bilgiler ağırlıklı olarak şirket düzeyindedir ve finanse edilen yatırımların kendi beklenen fayda ve etkilerini henüz açık şekilde göstermemektedir. Bu eksiklikleri yönetmek amacıyla Enerjisa, inşaat faaliyetleri, araçlar, jeneratörler, yeni varlıkların işletilmesi ve beklenen emisyon tasarrufları dâhil olmak üzere elektrik dağıtım faaliyetlerine ilişkin sera gazı (GHG) emisyonlarını yıllık çevresel ve sosyal raporların bir parçası olarak EBRD'ye raporlamalıdır. Ayrıca Projenin ilgili yıllık emisyon eşiğini (20.000 tCO2eq/yıl) aşmasının muhtemel olup olmadığını teyit etmelidir. Enerjisa, Banka'ya sunulan yıllık AESR raporlarının her raporlama döneminde bağlı ortaklık düzeyinde kaynak ve enerji verimliliği hedefleri ile gerçekleşmelerini ve uygulanan ek girişimleri, eğitimleri vb. faaliyetleri açık KPI'larla içermesini sağlamalıdır. Buna ek olarak, tasarım ve işletme aşamalarında Enerjisa, Proje ile ilişkili emisyonları önlemek veya azaltmak için uygulanabilir ve maliyet etkin yolları belirlemelidir. Bu kapsam; verimli ekipman seçimini, kayıpların azaltılmasını, inşaat sırasında yakıt kullanımının sınırlandırılmasını, uygulanabilir olduğu durumlarda daha düşük emisyonlu teknolojilerin kullanılmasını, zararlı gaz kaçaklarının azaltılmasını ve finanse edilen yatırımlar genelinde iyi uluslararası uygulamaların uygulanmasını içermelidir.
Proje; atık ayrıştırma uygulamaları, lisanslı atık yüklenicilerinin kullanımı, kimyasal döküntü önleme önlemleri ve söküm sonrası izlemenin düzenleyici sınırlarla uyumu teyit ettiği asbest söküm faaliyetleri dâhil olmak üzere çeşitli alanlarda genel olarak sağlam bir çevresel yönetim çerçevesi ortaya koymaktadır. Buna ek olarak, EBRD ESR 3 gereklilikleri ve İyi Uluslararası Sektör Uygulamaları açısından bazı iyileştirme alanları belirlenmiştir. Su kullanımı evsel amaçlarla sınırlı olduğundan bağımsız bir Su Yönetim Planı gerektirmemekle birlikte, Proje kapsamındaki su tüketimine ilişkin ilave bilgiler değerlendirmeyi daha da destekleyecek ve yeraltı suyu çekim iznine ilişkin açıklama faydalı olacaktır. Atık yönetimi uygulamaları genel olarak oluşturulmuştur. EBRD ESR 3 doğrultusunda; drenaj tasarımı, yüzey akışı değerlendirmesi, izleme ve deşarj kontrol önlemlerini içeren kapsamlı bir yağmur suyu yönetim planı geliştirilmelidir.
ESR 4: Sağlık, güvenlik ve emniyet
Proje, elektrik dağıtım altyapısının modernizasyonuna, genişletilmesine ve güvenilirliğinin artırılmasına katkı sağlayarak müşteriler ve yerel topluluklar için daha güvenli ve daha dayanıklı bir elektrik şebekesini destekleyecektir. Proje ayrıca varlık durumunu, operasyonel güvenilirliği, acil durum hazırlığını ve doğal tehlikeler ile iklimle ilişkili olaylara karşı dayanıklılığı iyileştirmeye yönelik önlemleri içermektedir. Proje, elektrik dağıtım faaliyetleri için tipik olan iş sağlığı ve güvenliği ile toplum sağlığı ve güvenliği risklerini içermektedir. Bunlar; enerjili elektrik işleri, yüksekte çalışma, kazı işleri, araç hareketleri, inşaat faaliyetleri, yüklenici yönetimi ve halkın elektrik dağıtım altyapısıyla etkileşimiyle ilişkili riskleri kapsamaktadır. Ayrıca yol güvenliği, acil durumlar, şiddetli hava olayları, doğal tehlikeler ve güvenlik ile kamu emniyeti konularının yönetimiyle ilişkili potansiyel riskler de bulunmaktadır. Bu riskleri yönetmek amacıyla Enerjisa; iş sağlığı ve güvenliği, yüklenici yönetimi, toplum güvenliği, yol güvenliği, acil durum hazırlığı ve güvenlik yönetim sistemleri oluşturmuştur. Bu sistemler politika ve prosedürler, çalışan eğitimleri, saha kontrolleri, denetimler, olay incelemeleri, düzeltici aksiyon takibi ve yönetim gözetimiyle desteklenmektedir. Çalışanlar ve yükleniciler sağlık ve güvenlik gerekliliklerine, teknik eğitimlere, yetkinlik programlarına ve saha gözetim önlemlerine tabidir. Kamu

güvenliği; altyapı kontrolleri, şebeke bakım programları, halktan gelen şikâyet kanalları, toplum farkındalık faaliyetleri ve elektrik dağıtım şebekesiyle ilişkili güvenlik tehlikelerinin belirlenmesi ve ele alınmasına yönelik sistemler aracılığıyla yönetilmektedir.

Acil durum hazırlık düzenlemeleri de mevcuttur; bunlar acil durum müdahale prosedürlerini, yangın güvenliği sistemlerini, acil durum tatbikatlarını, ilk yardım düzenlemelerini ve ilgili acil durum hizmetleri ile kamu makamlarıyla koordinasyonu kapsamaktadır. Yangın algılama, alarm, söndürme ve tahliye sistemleri dâhil bina güvenliği iyileştirmeleri ilgili tesislerde uygulanmıştır. Enerjisa ayrıca risk değerlendirmeleri, güvenlik prosedürleri ve kolluk kuvvetleriyle koordinasyonla desteklenen güvenlik yönetim düzenlemeleri oluşturmuştur. Enerjisa, Güvenlik ve İnsan Haklarına İlişkin Gönüllü İlkeler doğrultusunda ortaya çıkan riskleri yansıtmak amacıyla gerekli olması halinde güvenlik ve insan hakları risk değerlendirmeleri yapmaya ve Güvenlik Yönetim Planı'nı güncellemeye devam edecektir.

Enerjisa, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve tacizin önlenmesine yönelik; politikalar, bildirim mekanizmaları, eğitim programları, odak noktaları ve gizli bildirim kanallarını içeren kapsamlı bir çerçeve uygulamaya koymuştur. Eşit muameleyi desteklemek, ayrımcılığı önlemek ve endişelerini dile getiren çalışanları misillemeye karşı korumak amacıyla da önlemler oluşturulmuştur. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve tacizi önlemeye yönelik daha geniş çabaların bir parçası olarak topluma yönelik farkındalık faaliyetleri de yürütülmüştür. Enerjisa ayrıca işle ilişkili stres, yorgunluk, zorbalık, taciz ve ruhsal iyi oluşa ilişkin endişeler dâhil psikososyal riskleri mevcut sağlık ve güvenlik ile insan kaynakları süreçlerine gerekli olduğu ölçüde dâhil etmeyi değerlendirecektir.

Değerlendirme sırasında önemli nitelikte iş sağlığı ve güvenliği, toplum sağlığı ve güvenliği, güvenlik veya kamu emniyeti uygunsuzluğu tespit edilmemiştir. Bununla birlikte, Çevresel ve Sosyal Eylem Planı; yüklenici eğitim ve yetkinliğinin doğrulanması, kamu güvenliği yönetiminin sürekli iyileştirilmesi, daha resmi bir olay komuta çerçevesi aracılığıyla acil durum yönetimi düzenlemelerinin geliştirilmesi, yüklenici çalışanları arasında toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve taciz bildirim mekanizmalarına ilişkin farkındalığın artırılması, çocuk koruma hükümlerinin mevcut yönetim sistemlerine dâhil edilmesi ve sahaya ve varlığa özgü iklim dayanıklılığı değerlendirmelerinin tamamlanması dâhil olmak üzere uygulama ve gözetimi daha da güçlendirmeye yönelik önlemler içermektedir. Bu önlemler, Proje uygulaması boyunca kredi veren gereklilikleri ve iyi uluslararası sektör uygulamalarıyla uyumun sürdürülmesini desteklemeyi amaçlamaktadır.

ESR 5: Arazi edinimi, arazi kullanımına ilişkin kısıtlamalar ve gönülsüz yeniden yerleşim

Proje, elektrik dağıtım altyapısının inşası, iyileştirilmesi ve işletilmesini desteklemek amacıyla sınırlı arazi edinimi ve arazi erişim düzenlemeleri gerektirmektedir. Proje planlaması, mümkün olduğu ölçüde konutlar, geçim kaynakları ve diğer hassas alıcılar üzerindeki etkilerden kaçınmaya yardımcı olan güzergâh optimizasyonu ve mühendislik tasarımı önlemleri yoluyla arazi edinimi gerekliliklerini en aza indirmeyi amaçlamaktadır. Değerlendirme kapsamında fiziksel yerinden edilme, yeniden yerleşim veya geçim kaynaklarının yeniden tesisi gerekliliği tespit edilmemiştir.

Enerjisa; dokümante edilmiş prosedürler, tanımlanmış sorumluluklar, izleme sistemleri ve kamulaştırma süreçlerine ilişkin yasal sorumluluğa sahip Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) ile koordinasyonla desteklenen yapılandırılmış bir arazi edinimi yönetim çerçevesi oluşturmuştur. Bu çerçeve; arazi mülkiyetinin doğrulanmasını, güzergâh seçim süreçlerini, tazminat düzenlemelerini, şikâyet yönetim mekanizmalarını, kırılgan kişilerin belirlenmesini ve arazi edinimi sonuçlarının izlenmesini kapsamaktadır.

Potansiyel etkiler esas olarak arazi sahiplerini ve arazi kullanıcılarını etkileyen arazi haklarının geçici veya kalıcı olarak edinilmesi, irtifak hakları ve erişim kısıtlamalarıyla ilişkilidir. Tazminat düzenlemeleri ulusal mevzuata uygun olarak uygulanmakta ve mümkün olan hallerde uzlaşmaya dayalı çözümler izlenmektedir. Uzlaşmaya varılamadığı durumlarda arazi edinimi mahkeme gözetimindeki kamulaştırma süreci yoluyla ilerleyebilmektedir. İzleme bilgileri; uzlaşma sonuçlarının, müzakere edilen anlaşmaların ve dava süreçlerinin Enerjisa tarafından takip edildiğini ve gözden geçirildiğini göstermektedir.

Paydaş katılımı ve bilgi açıklama faaliyetleri arazi edinimi süreci boyunca yürütülmektedir. Etkilenen arazi sahipleri önerilen arazi ihtiyaçları hakkında bilgilendirilmekte ve oluşturulmuş şikâyet mekanizmaları aracılığıyla endişelerini iletebilmektedir. Kırılgan kişilerin belirlenmesi ve desteklenmesi ile tarımsal faaliyetler üzerindeki geçici etkilerin en aza indirilmesi amacıyla ilave önlemler uygulanmaktadır. Bu önlemler; güzergâh optimizasyonunu, mümkün olduğu hallerde çalışmaların hasat dönemleri ve mevsimsel otlatma faaliyetleri dikkate alınarak planlanmasını, hasat takip kayıtlarının tutulmasını, araziye erişim öncesinde arazi sahipleri ve kullanıcılarının bilgilendirilmesini ve inşaat faaliyetleri sırasında oluşan zararların tazmininden yüklenicileri sorumlu tutan sözleşmesel gerekliliklerini içermektedir.

Değerlendirme, Enerjisa'nın genel yaklaşımının EBRD ESR 5'in hedefleriyle büyük ölçüde uyumlu olduğu sonucuna varmaktadır. Sürekli iyileştirmeler; etkilenen kişilerle takip niteliğindeki katılımın güçlendirilmesine, tazminat ve uzlaşma sonuçlarının daha yakından izlenmesine ve etkilerin daha önemli olduğu durumlarda potansiyel kırılganlıkların daha iyi anlaşılması ve uygun azaltım önlemlerinin desteklenmesi amacıyla etkilenen hanelere ilişkin temel sosyoekonomik bilgilerin toplanmasına odaklanmaktadır. Kurumsal şikâyet yönetimi prosedüründe önerilen iyileştirmeler; etkilenen paydaşların şikâyetlerin nasıl yönetildiğini, incelendiğini ve çözümlendiğini daha iyi anlamalarına yardımcı olmak amacıyla gösterge niteliğinde yanıt ve çözüm sürelerinin ve daha açık bir şikâyet süreci akış şemasının eklenmesini içermektedir.

Proje, elektrik dağıtım altyapısıyla ilişkili nispeten sınırlı arazi edinimi gereklilikleri içermektedir.

ESR 6: Biyoçeşitliliğin korunması ve canlı doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi

Elektrik dağıtım faaliyetleri, biyoçeşitliliğe duyarlı planlama, azaltım hiyerarşisi önlemleri, izleme ve uyarlanabilir yönetimin tutarlı şekilde uygulanması koşuluyla genel olarak yerel ve yönetilebilir biyoçeşitlilik etkilerine yol açmaktadır. Elektrik dağıtım altyapısının biyoçeşitlilik açısından hassas alıcılarla etkileşime girdiği durumlarda doğrudan etkiler ortaya çıkabilir. Projenin biyoçeşitlilik üzerindeki potansiyel doğrudan etkileri şunları içerebilir:

- ✓ İnşaat, erişim yolları, kazı çalışmaları ve vejetasyon yönetiminden kaynaklanan habitat bozulması ve parçalanması;
- ✓ Havai elektrik hatlarıyla ilişkili kuş çarpışmaları ve elektrik çarpması;
- ✓ Sulak alanlar ve sucul habitatların etkilenmesi;
- ✓ Artan insan faaliyeti ve bakım operasyonları nedeniyle yaban hayatının rahatsız edilmesi; ve
- ✓ Habitatlar arasındaki ekolojik bağlantılılığın azalması.

Biyoçeşitlilik yönetimi, hâlihazırda uygulanan veya planlanan çeşitli azaltım önlemlerini içeren Biyoçeşitlilik Yönetim Planları ve Biyoçeşitlilik Eylem Planlarına dayanmaktadır.

Elektrik dağıtım faaliyetleri için aşağıdaki temel azaltım önlemleri öngörülmektedir:

- ✓ Çalışma alanlarını uygulanabilir en küçük alansal ayak iziyle sınırlayarak ve çalışmalar sonrasında bozulan alanları rehabilite ederek habitat bozulması ve parçalanmasını en aza indirmek;
- ✓ Bakım ve vejetasyon yönetimi faaliyetleri sırasında gereksiz vejetasyon temizliğinden kaçınmak ve mümkün olan her yerde doğal vejetasyonu korumak;
- ✓ Akarsular, sulak alanlar ve sucul habitatlar yakınındaki faaliyetleri dikkatle planlayarak sulak alanlar ve su yollarında asgari müdahale yaklaşımı uygulamak;
- ✓ Yüksek riskli enerji nakil hatlarında kuş dostu tasarımlar uygulamak; kuş hareketliliğinin yüksek olduğu alanlarda görsel kuş uçuş yönlendiricileri/işaretleyicileri kullanmak. Elektrik çarpması riskinin özel düzeyinden bağımsız olarak tüm bağlantı noktalarında etkin yalıtım uygulanmakta olup bu, kuşların elektrik çarpmasına karşı etkili ve yaygın bir önlemdir;
- ✓ Güzergâh planlaması sırasında göçmen kuş rotalarını değerlendirmek ve dağıtım hatlarının göç koridorları yakınında yer aldığı durumlarda ilave teknik önlemler uygulamak;
- ✓ Habitat bağlantılılığını sürdürmek ve güzergâh seçimi ile proje planlaması sırasında ekolojik koridorları dikkate almak;
- ✓ Gereksiz habitat bozulmasını önleyerek ve inşaat sonrasında geçici erişim yollarını rehabilite ederek veya kapatarak memeliler ve diğer fauna üzerindeki rahatsızlığı azaltmak;
- ✓ Biyoçeşitlilik taraması ve risk değerlendirme prosedürleri aracılığıyla biyoçeşitlilik hususlarını planlama, inşaat, bakım ve işletme faaliyetlerine entegre etmek;
- ✓ Azaltım hiyerarşisini uygulamak (kaçınma → en aza indirme → rehabilitasyon → gerekli olduğu durumlarda dengeleme); ve
- ✓ Uyarlanabilir yönetim ve izlemeyi desteklemek amacıyla saha ekiplerini eğitmek ve biyoçeşitlilik gözlemlerini kayıt altına almak.

Enerjisa, kurumsal internet sitesinde kamuya açık olarak yayımlanan bir Biyoçeşitlilik Politikası oluşturmuştur. Bu politika, şirketin azaltım hiyerarşisi ve temel ESR 6 gerekliliklerine uyumlu şekilde operasyonları genelinde biyoçeşitlilikle ilişkili risk ve etkileri yönetme taahhüdünü ortaya koymaktadır.

ESR 7: Yerli Halklar

ESR 7 Proje için uygulanabilir değildir. Proje etki alanı içerisinde EBRD ESR 7'nin uygulanabilirlik kriterlerini karşılayan herhangi bir Yerli Halk tespit edilmemiştir.

ESR 8: Kültürel miras

Proje, nispeten küçük ölçekli ve coğrafi olarak dağınık çok sayıda elektrik dağıtım yatırımından oluşmaktadır. Kültürel miras üzerindeki potansiyel etkiler genel olarak sınırlıdır ve ağırlıklı olarak yeraltı kabloları için kazı çalışmaları, dağıtım altyapısının yenilenmesi ve trafo merkezi çalışmaları gibi zemin bozucu faaliyetlerle ilişkilidir. Değerlendirme döneminde uluslararası

düzeyde tanınan kültürel miras alanları üzerinde herhangi bir etki, kültürel mirasa erişimde herhangi bir kısıtlama ya da kültürel miras olayı veya tesadüfi buluntu bildirilmemiştir.

Enerjisa, Kültürel Miras Yönetim Planı ve Tesadüfi Buluntu Prosedürü aracılığıyla kültürel miras risklerini belirlemek ve yönetmek için prosedürler oluşturmuştur. Bu düzenlemeler, inşaat faaliyetleri sırasında beklenmeyen arkeolojik veya kültürel miras buluntularının uygun şekilde tespit edilmesini, korunmasını ve raporlanmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Yüklenici gereklilikleri; kültürel miras prosedürlerine uyumu, çalışan farkındalığı önlemlerini ve gerekli olduğu durumlarda zemin bozucu çalışmalar sırasında arkeolojik izleme yapılmasını içermektedir.

Değerlendirme, genel kültürel miras çerçevesinin kredi veren gereklilikleri ve ulusal mevzuatla büyük ölçüde uyumlu olduğunu ortaya koymuştur. Kültürel miras riskleri proje planlaması ve çevresel tarama süreçleri sırasında dikkate alınmakta; bilinen miras varlıklarından uygulanabilir olduğu ölçüde kaçınılması beklenmektedir. Kültürel miras konularının ortaya çıkabileceği durumlarda ilgili makamlarla istişare mekanizmaları da oluşturulmuştur.

Proje kapsamında önemli kültürel miras etkileri beklenmemektedir. Bununla birlikte, Çevresel ve Sosyal Eylem Planı; çalışan eğitimlerinin dokümantasyonu, yüklenicilerin kültürel miras gerekliliklerine uyumu, izleme faaliyetleri ve kültürel miras yönetim önlemlerinin yıllık çevresel ve sosyal raporlama yoluyla raporlanması dâhil olmak üzere mevcut prosedürlerin uygulanmasını ve izlenmesini güçlendirmeye yönelik önlemler içermektedir. Bu önlemler, kültürel miras risklerinin Proje uygulaması boyunca yeterli şekilde yönetilmeye devam etmesini sağlamayı amaçlamaktadır.

ESR 10: Paydaş katılımı

Proje, elektrik dağıtım hizmetlerinin güvenilirliğinin, güvenliğinin ve dayanıklılığının iyileştirilmesi yoluyla geniş bir paydaş kitlesine fayda sağlayacaktır. Faydalanıcılar; müşterileri, yerel toplulukları, arazi sahiplerini, işletmeleri, sanayi tesislerini, yenilenebilir enerji geliştiricilerini, elektrikli araç şarj işletmecilerini, yüklenicileri, çalışanları, kamu kurumlarını ve Proje faaliyetlerinden etkilenebilecek veya bu faaliyetlerle ilgisi bulunan diğer paydaşları kapsamaktadır. Projenin ayrıca yeni müşteri bağlantılarını, şebeke modernizasyonunu ve dağıtık yenilenebilir enerji üretiminin entegrasyonunu kolaylaştırarak ekonomik kalkınmayı desteklemesi beklenmektedir.

Enerjisa; paydaş belirleme süreçleri, katılım planlaması, bilgi açıklama düzenlemeleri, iletişim kanalları ve şikâyet yönetimi prosedürleriyle desteklenen kurumsal bir paydaş katılım çerçevesi oluşturmuştur. Paydaş katılım faaliyetleri; dağıtım şirketleri, Enerjisa Müşteri Çözümleri ve Eşarj genelinde planlama ve uygulama süreçleri boyunca ve ilgili sahaya özgü yatırımlar için yürütülmektedir. Çevresel, sosyal ve sürdürülebilirlik performansına ilişkin bilgiler kamuya açık raporlar ve kurumsal iletişim kanalları aracılığıyla açıklanmaktadır.

Paydaşların endişe, talep veya şikâyetlerini iletebilmeleri için müşteri hizmet merkezleri, çağrı merkezleri, dijital platformlar, çevrim içi sistemler ve etik bildirim kanalları dâhil olmak üzere çeşitli mekanizmalar mevcuttur. Şikâyetler, oluşturulmuş kurumsal prosedürler aracılığıyla kaydedilmekte, takip edilmekte ve izlenmekte; paydaş endişelerinin ve iyileştirme fırsatlarının belirlenmesine yardımcı olmak amacıyla kullanılmaktadır.

Değerlendirme, paydaş katılımı ve şikâyet yönetimi sistemlerinin kurumsal düzeyde genel olarak iyi oluşturulduğu ve etkin şekilde işlediği sonucuna varmıştır. Bununla birlikte, bağlı ortaklıklar genelinde ilgili tüm sahaya özgü yatırımlar için paydaş katılım planlarının tutarlı şekilde hazırlanmasının, uygulanmasının ve açıklanmasının gösterilmesine ilişkin iyileştirme fırsatları bulunmaktadır. Bağlı ortaklıkların paydaş katılım süreçlerinde kırılgan grupların ve olası misilleme risklerinin nasıl dikkate alındığı ve yönetildiği konusunda da ilave açıklamaya ihtiyaç bulunmaktadır.

Çevresel ve Sosyal Eylem Planı, bağlı ortaklıklar için paydaş katılım planlarının güncellenmesi ve açıklanması ile paydaş katılımının etkinliğinin izlenmeye devam edilmesi yoluyla paydaş katılımını güçlendirmeye yönelik önlemler içermektedir. Şikâyet yönetiminde şeffaflığın artırılmasına yönelik devam eden iyileştirmeler de planlanmaktadır; bunlar daha açık yanıt ve çözüm sürelerini ve şikâyet sürecinin daha iyi iletişimini kapsamaktadır. Bu önlemler, Proje uygulaması boyunca anlamlı paydaş katılımını, etkili iletişimi ve endişelerin zamanında çözümlenmesini desteklemeyi amaçlamaktadır.

6 ÇEVRESEL VE SOSYAL EYLEM PLANININ ÖZETİ

Etkilenen kişiler ve yerel topluluklarla ilgili eylemler dâhil olmak üzere temel ESAP önlemlerinin özeti aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 5.1: Çevresel ve Sosyal Eylem Planı Önlemlerinin Özeti

ESR 1: Çevresel ve sosyal risklerin ve etkilerin değerlendirilmesi ve yönetimi
EBRD ESR 1'e uygun olarak çevresel ve sosyal konuların yeterli şekilde yönetilmesini sağlamak amacıyla Enerjisa'dan aşağıdaki hususlar beklenmektedir: ✓ Yeni projeler için Enerjisa ÇSYS'sini, Ç&S planlarını, İSG planlarını ve yeterli organizasyonel kapasiteyi uygulamaya devam etmek; ✓ İlgili çalışanlar ve yükleniciler için insan hakları, işgücü, arazi edinimi, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve taciz, misillemenin önlenmesi ve sosyal KPI uygulamasını kapsayan ilgili sosyal eğitimlere devam etmek. ✓ İklim riski değerlendirmesini sürdürmek, periyodik olarak güncellemek ve bulguları ÇSYS ile operasyonel kontrollere entegre etmek; ✓ Sosyal Yönetim Sistemi'nin, sosyal Temel Performans Göstergelerinin ve yüklenici izlemesinin sağlık, güvenlik ve çevre boyutlarının ötesinde uygulandığını göstermeye devam etmek; ✓ Süresi dolacak ISO sertifikalarının zamanında yenilenmesini sağlamak; ✓ Tüm yeni yatırımlar için saha bazında Ç&S taramaya, etki değerlendirmesine ve yüklenici Ç&S gerekliliklerinin uygulanmasına devam etmek; ve ✓ Tedarik zinciri durum tespiti, işgücü riski yönetimi, tedarikçi denetimleri ve güneş enerjisi tedarikçileri için EBRD onay sürecini uygulamaya devam etmek.
ESR 2: İşgücü ve çalışma koşulları
EBRD ESR 2'ye uygun olarak işgücü ve çalışma koşullarının yeterli şekilde yönetilmesini sağlamak amacıyla Enerjisa'dan aşağıdaki hususlar beklenmektedir: ✓ Çalışma saatleri, fazla mesai, izin yönetimi, çalışan şikâyetleri ile yüklenici ve alt yüklenici işgücü uygulamalarının izlenmesi dâhil olmak üzere Çocuk İşçiliği ve Zorla Çalıştırmanın Önlenmesi Prosedürü ile ilgili işgücü yönetimi prosedürlerini uygulamaya devam etmek; ✓ Çalışma saatleri, fazla mesai, düzeltici aksiyonlar ve belirlenen işgücüyle ilgili konuların kapatılması dâhil olmak üzere yüklenici işgücü uygulamalarının izlenmesini güçlendirmek; ✓ Tüm yüklenici ve alt yüklenici çalışanları arasında işgücü hakları, şikâyet mekanizmaları ve bildirim kanallarına ilişkin farkındalığı artırmak; ✓ Açık konaklama standartları uygulayarak ve belirlenen eksiklikleri sistematik şekilde takip ederek yüklenici konaklamasına ilişkin gözetimi güçlendirmek; ve ✓ Tedarik zinciri genelinde işgücü ve insan hakları gerekliliklerinin uygulanmasına ve doğrulanmasına devam etmek. ✓ Yüklenici işgücü de dâhil olmak üzere GBVH vakalarına ilişkin iddialar, bildirim kanalları, sonuçlar, müdahale önlemleri ve düzeltici aksiyonların kaydedilmesi ve gözden geçirilmesini kapsayacak şekilde GBVH vaka takibi ve eğilim analizini sürdürmek.
ESR 3: Kaynak verimliliği ile kirliliğin önlenmesi ve kontrolü
✓ Enerjisa, Banka'ya sunulan yıllık AESR raporlarının bağlı ortaklık düzeyinde kaynak ve enerji verimliliği hedefleri ile gerçekleşmelerini ve her raporlama döneminde uygulanan ek girişimleri, eğitimleri vb. faaliyetleri açık KPI'larla içermesini sağlamalıdır. ✓ Enerjisa, inşaat ve işletme faaliyetleri dâhil olmak üzere dağıtım şirketlerinin sera gazı (GHG) emisyonlarını tahmin etmelidir. Bu çalışma, şirketin genel emisyon raporlamasından ayrı olmalı ve Projenin ilgili yıllık emisyon eşiğini aşmasının muhtemel olup olmadığını göstermelidir. ✓ Enerjisa, tasarım ve işletme aşamalarında Proje ile ilişkili GHG emisyonlarını önlemek veya azaltmak için uygulanabilir ve maliyet etkin yöntemleri belirlemelidir.

Tespit edilen çevresel etkilerin uygun şekilde yönetilmesini sağlamak amacıyla Enerjisa'dan aşağıdaki hususlar beklenmektedir:

- ✓ Yüzey akışının, drenajın, sıhhi atık suyun toplanması ve bertarafının, izlemenin ve mevzuata uyumun yeterli şekilde kontrol edilmesini sağlamak amacıyla bir Yağmur Suyu Yönetim Planı geliştirmek;
- ✓ Atık yönetimi yaklaşımını iyileştirmek, atık yönetim planı onaylarını sağlamak, bertaraf/geri kazanım sonrası atık izlenebilirliğini güçlendirmek, atık hiyerarşisini sistematik şekilde uygulamak, döngüsel ekonomi ilkelerini entegre etmek ve temel atık akışları için yaşam döngüsü yönetimi stratejileri geliştirmek;
- ✓ Depolama, elleçleme, taşıma, izleme, acil durum hazırlığı ve müdahale gerekliliklerini ele almak üzere Tehlikeli Maddeler Yönetim Planı'nı sürdürmek;
- ✓ Kimyasal yönetim prosedürlerinin uygulanması, yedek jeneratörlere ilişkin uyum raporlaması, asbest yönetimi ve izlemesi ile çevresel uyum izlemesi dâhil olmak üzere devam eden aksiyonları takip etmeye devam etmek;
- ✓ Gürültü, hava kalitesi izleme ve atık su etkilerini yönetmeye devam etmek; herhangi bir şikâyet olması halinde ISO 14001 yönetim sistemi doğrultusunda düzeltici aksiyon almak ve bu hususu AESR kapsamında raporlamak.

ESR 4: Sağlık, güvenlik ve emniyet

EBRD ESR 4'e uygun olarak sağlık, güvenlik ve emniyet konularının yeterli şekilde yönetilmesini sağlamak amacıyla Enerjisa'dan aşağıdaki hususlar beklenmektedir:

- ✓ Yüklenici yetkinliğinin doğrulanmasını, eğitim yönetimini ve yüksek riskli faaliyetlerin gözetimini güçlendirmek.
- ✓ Elektrik işleri, yüksekte çalışma, kazı ve acil durum müdahale faaliyetleri dâhil olmak üzere yüksek riskli faaliyetleri yürüten çalışanlar için uygulamalı yetkinlik değerlendirmelerini resmileştirmek ve doğrulamak;
- ✓ Çalışanların kritik riskler ve kontrolleri anladığını teyit etmek amacıyla göreve özgü güvenlik bilgilendirmeleri ve iş başı konuşmalarının doğrulanmasını güçlendirmek;
- ✓ Ahşap direkler dâhil yüksek riskli dağıtım varlıklarının denetimi, önceliklendirilmesi ve değiştirilmesi ile belirlenen güvenlik sorunlarının kapatılması dâhil olmak üzere kamu güvenliği yönetimini iyileştirmeye devam etmek;
- ✓ Tüm yüklenici çalışan grupları için toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve tacize ilişkin farkındalık, eğitim ve bildirim düzenlemelerini güçlendirmek;
- ✓ Uygulanabilir olduğu durumlarda mevcut yönetim sistemlerine, prosedürlere ve yüklenici gerekliliklerine orantılı çocuk koruma hükümleri dâhil etmek;
- ✓ Daha kapsamlı bir olay komuta ve acil durum yönetimi çerçevesinin uygulanması yoluyla acil durum hazırlık düzenlemelerini geliştirmek; ve
- ✓ Sahaya özgü iklim dayanıklılığı değerlendirmelerini uygulamaya devam etmek ve bulguları operasyonel ve acil durum yönetimi düzenlemelerine entegre etmek.

ESR 5: Arazi edinimi, arazi kullanımına ilişkin kısıtlamalar ve gönülsüz yeniden yerleşim

EBRD ESR 5'e uygun olarak arazi edinimi ve arazi erişimi etkilerinin yeterli şekilde yönetilmesini sağlamak amacıyla Enerjisa'dan aşağıdaki hususlar beklenmektedir:

- ✓ Mümkün olduğu durumlarda uzlaşmaya dayalı çözüm sonuçlarını iyileştirmek ve mahkeme yoluyla kamulaştırmaya başvuruyu azaltmak amacıyla Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. ile katılım ve koordinasyonu sürdürmek;
- ✓ Etkilenen arazi sahipleri ve kullanıcılarıyla takip niteliğindeki katılımı güçlendirerek sürecin anlaşıldığını teyit etmek ve devam eden endişeleri ele almak;
- ✓ Tazminat sonuçlarını, uzlaşmaya dayalı çözümleri ve şikâyet eğilimlerini izlemeye devam etmek;
- ✓ Gösterge niteliğinde yanıt ve çözüm sürelerinin yayımlanması ve açık bir süreç açıklaması yoluyla şikâyet mekanizmasının şeffaflığını artırmak; ve
- ✓ Uygun olduğu durumlarda kırılgan haneler veya daha önemli arazi edinimi vakaları için temel sosyoekonomik bilgilerin toplanmasını değerlendirmek.

ESR 6: Biyoçeşitliliğin korunması ve canlı doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi

- ✓ Kurumsal biyoçeşitlilik sorumlusu biyoçeşitlilik yönetimine liderlik etmeye devam etmelidir;

- ✓ Enerjisa, inşaat ve işletme aşamalarında aşağıdaki önlemleri uygulamaya devam edecektir:
  a. Biyoçeşitlilik risk taraması,
  b. Kritik habitatlar, kuşlar, öncelikli biyoçeşitlilik alanları (PBA) ve tanınmış alanlar dâhil olmak üzere Öncelikli Biyoçeşitlilik Özellikleri (PBF'ler) içeren çalışma sahalarının belirlenmesi,
  c. Etki değerlendirme çalışmalarının yürütülmesi,
  d. Biyoçeşitlilik Yönetim Planları (BMP'ler) ve Biyoçeşitlilik Eylem Planları (BAP'ler) doğrultusunda uygun azaltım önlemlerinin uygulanması ve azaltım önlemlerinin yıllık raporlama kapsamında Banka'ya raporlanması.

ESR 7: Yerli Halklar

ESR 7 Proje için uygulanabilir değildir. Proje etki alanı içerisinde EBRD ESR 7'nin uygulanabilirlik kriterlerini karşılayan herhangi bir Yerli Halk tespit edilmemiştir.

ESR 8: Kültürel miras

EBRD ESR 8'e uygun olarak kültürel mirasın yeterli şekilde yönetilmesini sağlamak amacıyla Enerjisa'dan aşağıdaki hususlar beklenmektedir:

- ✓ Kültürel Miras Yönetim Planı ve Tesadüfi Buluntu Prosedürü'nün iş birimleri ve sahaya özgü yatırımlar genelinde tutarlı şekilde uygulandığını göstermek.
- ✓ Zemin bozucu çalışmalar yürüten yüklenici ve alt yüklenicilere kültürel miras farkındalığı ve tesadüfi buluntu eğitimlerinin verildiğine ilişkin kanıt sunmak.
- ✓ Kültürel miras izleme faaliyetlerinin, yüklenici uyum kontrollerinin ve uygulama sonuçlarının yıllık raporlama aracılığıyla dokümantasyonunu ve raporlanmasını iyileştirmek.
- ✓ Resmî çevresel etki değerlendirmesi gerekliliklerine tabi olmayan faaliyetler de dâhil olmak üzere, kültürel miras taramasının sahaya özgü yatırımlara tutarlı şekilde uygulandığını göstermek.

ESR 10: Paydaş katılımı

EBRD ESR 10'a uygun olarak paydaş katılımının yeterli şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla Enerjisa'dan aşağıdaki hususlar beklenmektedir:

- ✓ Kırılgan gruplar ve olası misilleme riskleri dikkate alınarak ilgili bağlı ortaklıklar için paydaş katılım planlarını hazırlamak, güncellemek ve açıklamak. Katılım faaliyetleri ve şikâyetleri izlemek amacıyla paydaş katılımı ve şikâyet takip kayıtlarını sürdürmek;
- ✓ Paydaş katılımı süreçlerinde kırılgan grupların ve olası misilleme risklerinin yeterli şekilde dikkate alınmasını sağlamak;
- ✓ Erişilebilir paydaş iletişim ve şikâyet mekanizmalarının uygulanmasına devam etmek;
- ✓ Paydaş katılımının etkinliğinin ve şikâyet eğilimlerinin izlenmesini sürdürmek; ve
- ✓ Proje uygulaması boyunca ilgili çevresel ve sosyal bilgilerin kamuya açıklanmasına devam etmek.

7 İLETİŞİM

İlgili taraflar, Proje'ye ilişkin soru ve taleplerini Enerjisa Enerji A.Ş.'nin aşağıdaki iletişim bilgileri üzerinden iletebilir:

Kurumsal Adres:
Enerjisa Enerji A.Ş. Barbaros Mah. Begonya Sok. Nida Kule Ataşehir, Batı Sitesi No:1/1 Ataşehir
34746 Istanbul
Telefon: 444 4 372
Web sitesi: www.enerjisa.com.tr, www.enerjisainvestorrelations.com
E-posta: musteriiliskileri@enerjisa.com